Leto IX. V.b.b. Dunaj, dne 16. oktobra 1929 Št. 42.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom „KOROŠKI SLOVENEC“ Klagenfurt, Viktringer-Ring 26. Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Pol. in gosp. društvo Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. Stane četrtletno: 1 šiling. celoletno: 4 šilinge. Za Jugoslavijo četrtletno: Din. 25·— celoletno: Din. 100·— Pozamezna številka 10 grošev.

Tik gospodarske katastrofe.

Celoten tuzemski in tudi inozemski tisk posveča cele stolpce, da cele strani plačilni nezmožnosti in prenehanju lastnega obstoja „Allgemeine österreichische Bodenkreditanstalt“ na Dunaju, 66 let starega zavoda, ki je že v stari Avstriji igral najodličnejšo vlogo in je ravnatelja imenoval vedno cesar sam. Sam zvezni kancler Schober je posegel vmes in dosegel, da ga je sprejela v svoje okrilje „Kreditanstalt für Handel und Gewerbe“ na Dunaju, Rothschildov zavod, in tako preprečil nedogledne poslednice v industriji in gospodarstvu.

Že prej enkrat se je doznalo, da stoji najmočnejši in najstarejši bančni zavod na slabih nogah. To je bilo l. 1927, ko so bile vredne delnice, glaseče se na 50 S, 144 S. Javnost se je dala tedaj še potolažiti. Delnice so bile pred polomom vredne kljub temu še 94 S komad.

Bodenkreditanstalt je napravila napako, ker je prevzala zavoženo Boslovo Unionbanko in Allgemeine Verkehrsbank. S tem je prevzela velike obveznosti in poleg tega vzela pod svoje okrilje še ogromne industrije. Financirala je Steyer-Werke, Staatseisenbahngesellschaft, Oesterreichische Textilindustrie A.-G., Mineralölindustrie Fanto A.-G., Donaudampfschiffahrtsgesellschaft, Schoeler-Bleckmann-Stahlwerke, Veitscher Magnesitwerke, Wiener- und Grazer Lokomotivfabrik itd. in bila udeležena pri Bank für Oberösterreich und Salzburg, Hauptbank für Tirol und Vorarlberg, Bank für Steiermark, Bank für Kärnten in Udružene banke v Zagrebu. Avstrijskemu industrijskemu koncernu so bile priključene Tvornica vagonov v Brodu na Savi, Srpsko akcionarsko rudarsko i topioničko industrijsko društvo v Beogradu itd. Tudi ti bodo trpeli škodo. Iz tega se vidi, kako veliko vlogo je igrala banka v našem narodnem gospodarstvu.

Banka se po vojni ni znala ali ni hotela prilagoditi danim razmeram ali danemu položaju. Pred vojno je imela 4 ravnatelje, sedaj 10, prej 5 podravnateljev, sedaj 15, prej 8 prokuristov (poslovodij), sedaj 26, 20 upravnih svetnikov, sedaj 27. Kljub pomnoženemu osobju so imeli ravnatelji banke po 20.000 S (200 milijonov K) mesečne plače in ravnatelj, ki je bil v službi zavoda samo eno leto, 5000 S pokojnine, nekateri upokojeni uradniki pa celo do 10.000 S pokojnine na mesec. Popolnoma izključeno je, da bi mogla banka pri takih plačah prospevati. Ravno vsled previsokih plač je prebivalstvo zelo razburjeno. Kreditanstalt zahteva, da se pogodbe z ravnatelji itd. razveljavijo, ker ne more vzdrževati ljudi, ki so pognali banko v prepad. Od 800 uradnikov jih prevzame samo 500 in jih bo 300 ostalo brez službe.

Bodenkreditanstalt je izdala 1,100.000 delnic z nominalno vrednostjo po 50 S, ki so po sedanjem borznem tečaju (94 S) predstavljale preko 100 milijonov S. Delnice skrahiranega zavoda so bile takoj uradno vzete iz borznega prometa in veljajo sedaj, ko bo dala Kreditanstalt za štiri delnice v skupni nominalni vrednosti 200 S samo eno svojo delnico v nominalni vrednosti 40 S, ki se kupujejo sedaj po 52 S, vse skupaj samo 14milijonov več. Vsekakor velika izguba za delničarje. Delniški kapital po nominalni vrednosti (glaseče se na 50 S) delnic Bodenkreditanstalt je znašal 55 milijonov S, odprte rezerve pa 37 milijonov S. V preteklih letih so morala industrijska podjetja zavoda Bodenkreditanstalt prilagoditi svoje obrate danim razmeram, urediti se na izdelavo avtomobilov, gospodarskih strojev itd. Izgube vseh teh podjetij so znašale samo v enem letu 46,3 milijonov S, več nego znašajo odprte rezerve. Banka pa se ni prilagodila razmeram, temveč delovala še naprej tako velikopotezno kakor pred vojno. Posledica takega gospodarstva vodi neizbežno v brezno. Da banka ni dobro gospodarila, kaže že to, da je izplačevala še v zadnjih letih 15 odstotne dividende (deleže na dobičku), ko je izplačevala Kreditanstalt samo 10 odstotkov. Pri polomu pa je prizadeta tudi poštna hranilnica, ki je prevzala po polomu Unionbanke sveženj 170.000 delnic. Poštna hranilnica vsled tega sicer mnogo izgubi, vendar pa je ne zadene tako v žilo, ker bo izgubo odpisovala v teku let. Poleg tega stoji za njo vlada s svojim jamstvom, kakor stoji tudi za združitvijo obeh zavodov. Kljub temu pa znaša izguba poštne hranilnice 13 milijonov S, kar predstavlja tudi lep denar, ki bi se dal v zadružništvu s pridom uporabiti.

Do plačilne nezmožnosti je prišlo, ker je inozemstvo odpovedalo kredite in ker so domači vlagatelji pričeli mrzlično dvigati svoje vloge. Banki je zmanjako denarja in le sreča je, da jo je prevzela Kreditanstalt, da ni vse izgubljeno. Pa jo je prevzela zelo nerada in bi je ne prevzela, če bi kancler Schober ne zagrozil z ostavko, ker je bil prepričan, da bi tako obsežnega bančnega poloma naše gospodarstvo nikakor ne preneslo ter bi bila gospodarska katastrofa neizbežna. Ne bo brez podlage, ko pravi soc. tisk, da je likvidacije Bodenkreditanstalt kriv tudi Heimwehr. In podpirala je to gibanje ravno industrija, ki se je nahajala v rokah tega zavoda.

Ob tej priliki moramo ponovno opozoriti vlagatelje, da vlagajo svoje prihranke izključno v naše hranilnice in posojilnice z neomejenim poroštvom, ker edino pri njih je denar varno naložen, ko je izposojen na posestva.

Kako je zaposlena naša industrija.

Ko moramo svoje izdatke za potrebščine, ki jih dobivamo iz drugih držav, kriti z dohodki svoje industrije, nas mora prospevanje ali propadanje te zelo zanimati. Avstrija vsako leto vpelje za milijardo več blaga nego se ga proda in strah nas mora biti, ako bi tako ostalo naprej, ker bi morali polagoma postati berači. Poroča se pa, da se delo naših tovarn množi in da se razmere boljšajo. Strokovnjaki pravijo, da so bile naše tovarne lani zaposlene za 68%, letos za 78% svoje delamožnosti. Izdelovanje papirja in celuloze je doseglo kar izredne številke. Izvoz za papir zmlete lesovine se je prvo polovico leta dvignil od 2,1 na 2,4 milijonov S, izvoz celuloze od 19 na 20,6 milijonov, izvoz papirja od 11,9 na 12,1 milijonov. Zelo povoljen je obrat v rudnikih za premog in železo. Mrzla zima je zvišala uporabo premoga tako, da so vsi premogovniki zadostno zaposleni. Zaslužek seve ni preobilen, ker je odvisen od svetovnega trga. Industrija za železo že dolgo ni imela toliko naročil kakor zdaj. Alpina ima naročil za mesece naprej. Samo da so ta naročila prišla povečini od domačih železnic. Valjarji alpine imajo za par let dovolj dela z novimi tračnicami za železnico, tudi tovarnam za lokomotive so se razmere zboljšale. Železnica naročuje nove težje lokomotive, ker upa tako hitreje in ceneje voziti, ko v hribe ne bo treba predvprege; prišlo pa je naročil tudi iz inozemstva. Tovarne za lokomotive so žal za domače potrebe vse prevelike in za izvoz zopet premalo moderne in je na svetovnem trgu konkurenca neznosna. Tovarne za stroje so v boljšem položaju, dobile so zadnji čas precej naročil iz inozemstva. Industriji za stroje se je posrečilo dobiti odjemalcev: prvo polletje 1927 se je prodalo strojev v inozemstvo 97.000 mct, 1928 prvo polletje 150.000 mct. Električna industrija je izvoz od 1927 na 1928 (za prvo polletje) zvišala od 29.000 mct na 33.000 mct. Največ dela daje tem tovarnam elektrifikacija železnic, potem je prišlo veliko naročil od dunajskega mesta in od pošte za kablje.

Veliko se izdeluje avtomobilov. Umevno, ko se zdaj že vsak vaški branjevec vozi z avtomobilom in domači kolarji kmalu ne bodo imeli več nobenega dela. Produkcija avtomobilov se je zvišala za 30% in se je prvo polletje 1928 prodalo v inozemstvo 4000 vozov. V tekstilni industriji so tovarne za vezenino dobro zaposlene: prvo polletje 1928 se je izvedlo 14.000 mct blaga, 1927 v istem času samo 10.000 mct. Ker se je lani o božiču veliko blaga prodalo (ko so uradniki dobili za božičnico od države lepo doplačilo k plači), je upati, da bodo trgovci takoj nanovo kupovali in polnili svoje zaloge. Kar je posebno razveseljivo: izvoz izdelanega blaga (Fertigfabrikat) se je pomnožil: l. 1927 se je do decembra meseca prodalo za 1460 milijonov, 1928 v istem času za 1598 milijonov S izdelane robe. Da gospodarstvo splošno prospeva, se morebiti vidi tudi iz pojemajočega števila poravnav in konkurzov:

bilo je leta	poravnav	konkurzov
1925	2859	681
1926	2684	646
1927	2616	616
1928	2080	588

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Danes bosta izvoljena dr. Srbik za prosvetnega in dr. Juch za finančnega ministra. — Celotno notranjo reformo se namerava izvesti v treh stopnjah. Prva stopnja naj bi obsegala spremembo ustave in porotniških sodišč, tiskovnega zakona, zakona o izjemnem položaju in proti nasilju v industriji. Druga doba bi vsebovala spremembo volilne pravice in volilnega postopanja in tretja izboljšanje financ in delitve davkov. O volilnih okrožjih se sedaj piše, da jih bo 60 in vsako bo volilo po enega poslanca, ostalih 60 mandatov (skupaj tedaj 120 poslancev) bi se razdelilo sorazmerno. Govori se tudi o volilni dolžnosti. Do mandata bi imele pravico samo stranke, ki dobijo najmanj 2 odstotka vseh oddanih glasov, to je nekako 80.000. Misli se tudi na vpeljavo volilne izkaznice, kar pa pride v poštev samo v mestih in posebno na Dunaju.

Socijaldemokraški zbor. Vršil se je pretekli teden na Dunaju. Stranka izjavlja, da ne želi ustavnega boja. Delegati zahtevajo, da naj se predvsem reši vprašanje brezposelnosti in stanovanjske krize, izpolni socijalnopolitična zakonodaja pri zavarovanju invalidov in delavcev, razširi 8 urni delavnik tudi na Gradiščansko, uvede trinajsta plača za vse državne in deželne nastavljence in upokojence, uvede monopol žita ter prične izvajati agrarna reforma, v prvi vrsti na Gradiščanskem. Na kongresu se je povdarjalo, da je socijalno demokratska stranka od l. 1923 neprestano izražala svojo pripravljenost, da razpusti republikanski „Schutzbund“, ako bi se na nasprotni strani razpustil tudi „Heimwehr“. Kongres se je izjavil proti vsaki izpremembi ustave, zlasti glede na po-

sebni položaj dunajskega mesta, prav tako pa se je izrekel tudi proti temu, da bi se dala predsedniku republike večja pooblastila, kakor jih je imel doslej. Na kongresu je bila tudi postavljena zahteva, da naj se takoj izvede plebiscit za vsak zakonski predlog, ki se nahaja pred parlamentom, ako bi ga zahtevala večina poslancev ali 300.000 volilcev. Socijaldemokratska stranka je proti vsakemu omejevanju volilne pravice, pripravljena pa je pristati na razdelitev države v manjše volilne okraje, v katerih bi se volil po en poslanec. Ako bi se te reforme ne mogle izvesti v parlamentu, kjer bi se zanje ne mogla dobiti dvetretjinska večina, zahteva stranka za ta slučaj, naj se takoj izvrše nove volitve. Socijalna demokracija odločno svari vse prenapetneže pred nepremišljenimi koraki, ki bi mogli dovesti do državljanske vojne. Končno je ugotovil kongres, da vlada v stranki popolno soglasje o vsem, kar je treba pričakovati v prihodnjih tednih in mesecih.

O Nemčiji pravi lord Rothermere: Nemčija želi v resnici mir samo zaradi tega, ker je izgubila vojno. Nemški nameni ostanejo isti, le sredstva so se spremenila. Dočim je Nemčija leta 1914 skušala Evropo premagati s svojimi vojaki, skuša sedaj doseči isto z industrijo. Nemci ne tratijo časa z dokazovanjem ciljev svojih vojaških načrtov. Nemški narod je ohranil lastnosti, ki so ga napravile za najmočnejšo vojaško silo in združuje sedaj enako silo za dosego industrijskih in gospodarskih ciljev. Najvišji namen nemškega naroda so sedaj gospodarski uspehi. Ekscelence so izginile in v Nemčiji uživa sedaj samo en naslov spoštovanje, to je naslov generalnega direktorja. Pri zasledovanju svojih gospodarskih ciljev ponuja Nemčija sedaj francoskim nasprotnikom samo po sebi umljivo sodelovanje tako na gospodarskem, kakor na vojaškem polju. Če bi danes Nemčiji zopet znova ponudili uvedbo splošne obrambne dolžnosti, bi z gotovostjo gladko odklonila, ker je spoznala, da vodi pot k svetovni sili preko miru in ne preko vojne. Za angleško izvozno industrijo se začenja sedaj šele pravi boj.

Politične vesti. Baje so se začela med Vatikanom in sovjetsko Rusijo pogajanja za ureditev položaja katoliške cerkve v Rusiji. Najtežjo oviro tvori zahteva Vatikana, da mora Rusija priznati katoliško duhovno oblast in pristati na svobodno izvrševanje katoliškega bogoslužja in dovoliti organizacijo katolikov v cerkvenih družbah. Sovjetska Rusija bo odstopila katoliški cerkvi celo vrsto cerkva, katerih vzdrževanje pa bodo morali plačevati ruski državljani sami. Sličen pogoj stavi tudi za vzdrževanje svečeništva in opravljanja katoliškega bogoslužja. Vatikan te vesti zanika. — Glavni tajnik palestinske vlade je izjavil o krvavih dogodkih v Palestini: Arabci imajo prav. Oni vidijo, kako židje nakupujejo najboljšo zemljo, Arabce pa bodo končno potisnili v gorovje. Arabci so zelo razburjeni radi sklepa na zionističnem kongresu v Curihu, po katerem hočejo povečati židovske investicije v Palestini. Palestinska vlada je napravila napako, ker je radi odnosnega miru v zadnjih letih mislila, da so Arabci zadovoljni z ustvaritvijo židovske narodne domovine. Sedaj pa je jasno, da Arabci niti najmanje niso opustili svojega sovraštva ter so se mase pridružile odporu. Vlada se boji, da ne bi po odhodu čet nastal nov, mnogo večji nemir, ki bi se potem težko mogel omejiti na Palestino ter bi vzplamtel ves bližnji vzhod. Vlada je prisiljena, da v židovsko-arabskem zapletljaju ostane popolnoma nevtralna. — Danska vlada predlaga, naj bi se vojska na kopnem odpravila ter nadomestila z redarstvom. Nova tvorba javne varnosti in obrambe naj bi štela skupno 1600 ljudi. Nadalje predlaga vlada, naj bi se ukinila tudi vojna mornarica. Na njeno mesto bo stopilo 6 inspekcijskih ladij, ki bodo izvrševale ob obalah redarstveno službo. Tem ladjam bodo prideljeni še manjši motorni čolni, vse skupaj 24 in dve matični ladji z dvema letaloma. Končno predlaga vlada, naj se ministrstvi za vojsko in mornarico ukineta. — V Rumuniji se pripravlja upravna reforma. Vse državno ozemlje bo razdeljeno na 7 velikih direktorijev, katerim bodo stali na čelu direktorji, ki bodo imeli kar najbolj široka polnomočja ter stali v najožjih stikih z osrednjo vlado v Bukarešti. — Prišlo je do ponovnih spopadov med Rusi in Kitajci. Zadnji boji v Mandžuriji so zahtevali preko 100 mrtvih in okrog 200 ranjenih. — Po dr. Stresemannovi smrti je bilo poverjeno začasno opravljanje poslov zunanjega ministra državnemu ministru za narodno gospodarstvo dr. Curtiusu.

Afganistan. Znan nam je že boj za afganski prestol; Amanulah je z ozirom na notranje razmere in nezadovoljnost prebivalstva odstopil prestol svojemu bratu Abdulahu, ki ga je pregnal samozvanec Habibulah. Nasilnež se je držal na prestolu precej mesecev. Borbo proti njemu je pričel osebni prijatelj in zaupnik kralja Amanulaha general Nadir kan, ki je že od vsega začetka uspešno napredoval. Njegove čete so po tridnevnem obleganju in krvavih borbah zavzele mesto Gartez, ki tvori ključ do afganske prestolice Kabula. Tedaj so čete Nadir kana zajele 600 ujetnikov, veliko zalogo municije in orožja. Habibulahova vojska je zapustila na bojišču vse zaloge živil in se umaknila v neredu. Nadir kan je pričel nato korakati proti glavnemu mestu Kabulu. Njegovim četam so se pridružila skoro vsa plemena, da je ostal Habibulah čisto osamljen. V tem času je Habibulah odkril zaroto proti sebi, v katero so bili zapleteni tudi posamezni ministri. Vse te je odstranil kratkim potom. Nadir kanove čete so zavzele pozneje Kandahar in vojska Habibulaha je ostala skoro brez vsakega vojnega materijala in opreme. V pomanjkanju drugega orožja so se Habibulahove čete oboroževale celo s sekirami. Pri bojih za Kandahar je bilo ubitih 450 Habibulahovih vojakov. Kakor je bilo predvideti, so premagale čete Nadir kana dne 6. oktobra tudi glavno mesto Afganistana Kabul. Uzurpator Habibulah je zbežal s svojimi sordniki v zrakoplovu. Zavzetje prestolice je olajšala policija v Kabulu, ki se je pridružila četam Nadir kana. Nadir kan je takoj brzojavil Amanulahu, da se vrne v deželo in zasede prestol. Kralj Amanulah je izrazil svoje veselje zaradi zavzetja Kabula po Nadir kanu. Izjavil je, da mu je bil Nadir kan kot bivši vojni minister in vrhovni poveljnik afganskih čet ter zastopnik Afganistana v Parizu vedno zvesto vdan. Zato tudi sedaj nima vzroka dvomiti o njegovi zvestobi. Ako pa je Nadir kan osvojil deželo zase, mu tega ne bo zameril, ker mu gre zasluga, da je odstranil nevrednega Bačaisakao. Prebivalstvo je Nadir kana navdušeno pozdravljalo in pripoveduje grozne stvari o nasilju, ki ga je izvajal Habibulah.

DOMAČE NOVICE

Številke. Neki amerikanski list se bavi z bodočim ljudskim štetjem v Zedinjenih državah Severne Amerike in piše obenem tudi o ljudskih štetjih na Koroškem naslednje: Avstrija je pred vojno iznašala naravnost peklensko sredstvo za zatiranje slovenskega življa. To sredstvo je bilo — občevalni jezik. Ko se je vršilo ljudstvo štetje l. 1910, smo v Beljaku z največjo težkočo spravili nekaj Slovencev med uradno štetje (nekaj nad 10), dasi je bilo po narodnosti v Beljaku tedaj dobrih 5 do 6 tisoč Slovencev, ko je Beljak od treh strani obdan od slovenskega ozemlja, in je bil pritok s Kranjskega zelo močan. Od najmanj 120.000 Slovencev se je število skrčilo na kakih 70.000, dasi je slovenski živelj bolj naraščal pri porodih kakor nemški. Pa so igrale te številke zelo važno vlogo pri konferenci v Parizu leta 1919. Celo Francozi so videli edinole uradne številke pri prebivalstvu. Nobeno pojasnjevanje ni zaleglo, kar ni bilo črno na belem, ni veljalo, in avstrijska nakana z občevalnim jezikom je beležila svoje uspehe, predvsem glede koroških Slovencev. Plebiscit je bil pesek v oči, usoda večine koroških Slovencev je bila zapečatena z občevalnim jezikom. Na Koroškem se razumljivo vrši nasilna germanizacija Slovencev; saj so znani slučaji, da je učitelj popisoval prebivalstvo svojega okoliša in kratkomalo zapisal vse kot Nemce, dasi so bili vmes mnogi Slovenci. To je povsem razumljivo in ni potrebno nikakih posebnih dokazov zato, saj so Slovenci manjšina. In z manjšino se postopa kot postopa svinja z mehom. Boj Slovencev je usmerjen le na obrambo pred popolno germanizacijo. V tem boju pa jih vladne stranke ovirajo in jim ne dajo pravic, ki so povsem naravne. Tudi dunajski listi opravičujejo početje večinskih strank s tem, da navajajo neke številke. Namreč, da je pri popisu l. 1923 na Koroškem bilo Slovencev samo 37.000, dočim šteje vse koroško prebivalstvo nad 370.000 duš. Torej so Slovenci velika manjšina. Te številke so vsekakor potvorjene in se ne ozirajo na dejstva, da so mnogo Slovencev pri ljudskem štetju enostavno zapisali za Nemce. Drugič trdijo, da je slovenska stranka dobila pri volitvah le 9000 glasov, dočim je v resnici dobila nad 15.000 Pri tem je treba še upoštevati, da mnogo Slo-

PODLISTEK

Ožbalt Dular,

„prost kmet“ v Remšeniku pri Železni Kapli in dopisnik Bleiweisovih Novic.

Priobčil dr. J. Kotnik.

(Nadaljevanje.)

To skromno pismo priča, da je Dular res pridno prebiral Novice ne samo za zabavo, marveč tudi v poučne svrhe. Da je ta cilj tudi dosegel, nam dokazuje njegovo pismo, kakor tudi vsi ostali njegovi članki, ki so vsi pisani v čisti in lepi slovenščini. Marsikdo bi bil vesel, če bi danes, ko imamo knjig na kupe, mogel pisati tako gladko in brez napak.

Članek „Železna Kapla in njena okolica“ je pravzaprav potopis, ki nas vodi od Sinče vasi po državni cesti preko Dobrle vasi, Miklavca, Reberce, Železne Kaple, Bele čez Jezerski vrh na Jezersko. Vse, kar je videl desno in levo od glavne ceste, ga zanima. Govori o Kompoševem plavžu, kjer svinčeno rudo spuščajo, o „Tabrih“, kjer so l. 1483 Turke zadržali, o postanku Železne Kaple, o sv. Lenartu, o sv. Krištofu, ki so ga l. 1861 ondotni kmetje „malati dali“, o toplicah v Beli, ki jih je leta 1821 postavil Mihael Pesjak iz Ljubljane, ozira se na okoliške vrhove ter nas popelje končno še na Jezersko k cerkvi sv. Ožbalta, ki so jo l. 1855 posvetili knezoškof Slomšek. Nato razpravlja še o noši in hrani prebivalstva. Nekoč so nosili obleko, ki je bila narejena doma, sedaj (1864!) pa se oblačijo v svilo in pavolo. Glede hrane pa pravi dobesedno takole: „Zavživali so črn kruh, vinca so malo pili, kave pa še poznali niso. Sedaj je vse drugače: kava je v vsaki hiši doma in vendar jim zemlja le to rodi, kar je rodila njihovim pradedom. Resnica, da so se časi zboljšali, kupčinstvo jim donaša več dohodkov, v obrtništvu so tudi bolj izurjeni. Pradedje so se pečali večjidel le z živinorejo in poljedelstvom. Večji posestniki so imeli po 15—18 krav in so na cente maslo prodajali, sedaj pa večina masla v kavi utone.“

Pred 20 leti je bilo v tej gorati okolici še mnogo gozda, a v dvajsetletni dobi je „nemila sekira ljuto gospodarila“, tako da ima marsikateri kmet zdaj gozda komaj za svojo potrebo.

Zanimivo je tudi, kar pravi o značaju in narodnostnem čutu prebivalstva.

„Tukajšnji prebivavci so dobrodeljnega značaja, za izobraževanje in napredek narodnosti jim je malo mar; proslavil bi jih, ako bi rekel, da dremljejo, zakaj kdor dremlje, še vendar kaj sliši in čuti, toda oni še trdno spijo. Ne bero nobenih časnikov, izgovarjajo se, da „ne zastopijo hrvaščine“. Kajpada, ker se nočejo učiti čistega materinega jezika — mile slovenščine naše. Največ je krivo to, da so prebivavci razdvojeni v kmete in tržane. Kmetje so po rodu vsi Slovenci, pa tudi tržani so slovenskega rodu, pa zanemarjajo mater svojo. Šola je le nemška, zatorej kmetiški otroci šolo malo obiskujejo, in še ta, kateri je v prvi razred hodil, ne vidi koristi od nje.“

Dne 10. julija 1864 leta prinašajo Novice iz Kaple krasno vremensko in sejmsko poročilo, 18. avgusta pa poroča naš dopisnik o volitvi novega župana, kjer še omenja, da je bila večina odbornikov te lepe misli, da se morajo v prihodnje srenjske (občinske) zadeve obravnavati v slovenskem jeziku.

Isti letnik Novic ima še več poročil iz Železne Kaple. 10. oktobra piše O. D. o letini. To priliko porablja, da pokaže na veliko zaostalost slovenskega kmeta, ker se le-ta noče prilagoditi novim razmeram in se ne mara učiti umnega kmetijstva.

Čujmo, kaj pravi o tem vprašanju Dular!

(Konec prihodnjič.)

vencev voli na Koroškem socijalistično stranko kot zastopnico delavskih interesov, prav tako jih je mnogo volilo takozvano kmečko stranko, ker so jo smatrali za stanovsko stranko. Te številke torej ne morejo držati tako, kot jih nemške avstrijske stranke postavljajo. Koroški Slovenci se morejo ohraniti le, ako se jim omogoči izobrazba na narodni podlagi in popoln gospodarski razvoj.

Bolnišnica celovških Elizabetink je dobila v zadnjem času pravico javnosti. Dosedaj je bila to privatna bolnišnica. Pred in med vojno so sprejemali bolnike brezplačno, ker so vzdrževale bolnico posebne ustanove, ki so pa v prelomu izgubile svojo vrednost. Dokler je bila ta bolnišnica privatna, občine in zavarovalnice niso hotele plačevati svojih prispevkov, ker bi bili za privatno bolnico višji kakor za javno. Sedaj pa, ko ji je bila s 1. junijem podeljena pravica javnosti, nudi tudi ta bolnica častitih sester iste plačilne ugodnosti kakor deželna bolnišnica. Samostan je v zadnjem času izpopolnil to svojo bolnico z nabavo najmodernejših aparatov (Röntgen-aparat, aparati za obsevanje i. dr.) in s prizidom nadaljnih bolniških sob za posamezne bolnike. Vodstvo bolnice je prevzel dr. Melicher, sposoben, mlad zdravnik, ki je predvsem specijalist za notranje bolezni. Ni treba še posebej omenjati, da je v samostanski bolnišnici dobro poskrbljeno tudi za dušno tolažbo bolnikovo, kar gotovo tudi za telesno ozdravljenje ni brez pomena.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Obisk.) Visok obisk smo dobili na rožnevensko nedeljo: Prišli so k nam presvetli g. škof- koadjutor dr. Rožman iz Ljubljane. Pri sv. maši, ki so jo presvetli darovali in imeli lep nagovor, je prejelo nad 100 faranov, po večini mož, sv. zakramente. Pri drugi božji službi so nas navduševali za molitev sv. rožnega venca. Žalibog, da so morali že v nedeljo popoldne oditi. Hvala jim iskrena za trud in na skorajšnje zopetno svidenje!

Sreje. (Umor.) V pondeljek 7. t. m. zvečer sta sedela v Kobintarjevi gostilni Pstotnikov Jozej iz Št. Petra in zidar Andrej Mörtl, Koratov iz Gore. Po kratkem prerekanju potegne Mörtl nož in ga zasadi Jozeju tako nesrečno v vrat, da mu je prerezal glavno žilo. Jozej se je opotekel in v nekaj minutah preminul na izkrvavljenju. Mörtl je pobegnil v noč in se vlegel v posteli, odkoder so ga še isto noč odpeljali orožniki v zapor. V četrtek je bil pogreb nesrečne žrtve. Moški pevski zbor je svojemu tovarišu pel na domu in ob grobu pretresljive žalostinke, slov. požarna bramba in dramatični odsek Izobraževalnega društva sta svojega delavnega uda z veliko množico ljudi spremljala na zadnji poti. Počivaj v miru!

Bilčovs. (Začetek šolskega leta.) Lansko leto se je pri nas prenesel začetek šolskega leta na jesen, to je na 1. november. Prebivalstvo tukajšnje šolske občine je vzelo to preosnovo z odporom na znanje, zakaj kdor ve, kaj je hribovska občina, ta pač mora biti proti, posebno če se hoče ljudi prisiliti, da se morajo prilagoditi razmeram mesta. Šolarji začetniki so radi tega prikrajšani v pouku, da vsaj v prvi polovici šolskega leta ni mogoče doseči kakšnega učnega uspeha. Starši, ki edini morajo skrbeti za zdravje otrok, pač ne morejo pošiljati v mrazu in snegu otroka 3 do 6 km daleč v šolo, ko še poleti komaj zmore to pot. Nič ni pomagalo; ljudje so sicer ugovarjali, a šolska oblast hoče, da bo začetek šolskega leta enak mestu. Pri tem pomaga šolski oblasti seve z vsemi razpoložljivimi sredstvi tukajšnje šolsko vodstvo. Dne 20. julija 1929 je imel tukajšnji krajni šolski svet sejo in je med drugim sklenil tudi to, da se potom šolskega sveta ponovno protestira proti začetku šolskega leta. Zakaj prvo leto je pokazalo, da otroci začetniki ne morejo napredovati, če jih čez zimo vsak dan pri pouku nad polovico manjka. Šolsko vodstvo je to našo trditev zanikalo in trdovratno trdilo, da je za učni uspeh najboljši pričetek v jeseni. Šolska oblast je rešila naš protest neugodno, da ostane pričetek šolskega leta v jeseni. Da bi se otroci začetniki do zime utrdili za mraz in zimo, pa nam šolska oblast predlaga, naj bi bile tudi počitnice pri nas enake kot v mestu, to je že julija ali vsaj avgusta. Tu se vidi, da šolske oblasti nimajo ozira na naše kmečke in krajevne potrebe.

Globasnica. (To in ono.) Že precej daleč v Podjuno se je razširila vest, da se Globašani precej radi „ravsamo". To je na žalost gotova resnica in gorje mu, ki se čuti toliko korajžnega, da si upa krotiti te razkačene leve. Pri nas se je sicer ustanovil Heimatschutz ali po našem „Domovinska bramba" z namenom, da se ohrani mir in red. To je sicer idealna misel. V glavnem seveda pa se je ustanovil zato, da brani domovino pred nevarnimi političnimi elementi, kakor so n. pr. koroški Slovenci. Saj so se že na dan ustanovitve v svoji ošabnosti bahali s svojo močjo in grozili Slovencem, da jim bo slaba predla, ko bodo enkrat oboroženi. — Kakor je povsod navada, da mora biti na žegnanje ples, tako je bilo tudi pri nas na rozalsko žegnanje vse pokoncu. Da pa bi gostilničar, ki je najemnik Seifricove gostilne, preveč ne zaslužil, zato so poskrbeli gotovi domači in tuji razgrajači s tem, da so se oba dneva prav po nečloveško pretepali. Tudi v tem se napreduje, zakaj včasih so se pretepali po večini z golimi rokami, a danes se ti bliskajo noži kot v vojni in obenem žvenketajo steklenice. Pri tem pa je treba pomniti, da pri vseh teh pretepih ni bil navzoč niti eden našincev in so se takorekoč klali le nemški bratje med seboj.

Svatne. (Nesreča.) Z vrelo vodo se je oparila po vsem zgornjem životu Miklova Rezika. Prepeljali so jo v bolnišnico, odkoder upamo, da se zdrava povrne.

Celovec. (Razno.) Dne 5. t. m. so beležili na Koroškem 1122 podpiranih brezposelnih. — V preteklem letu je napravilo celovško mesto za 2,294.472 S novega dolga. — Celovec postavi s sodelovanjem Heimatbunda plebiscitni spomenik. — Celovec je bil 10. t. m. prav mrtev: trgovine sicer zaprte, drugače pa se je delalo

Steckenpferd-Lilienmilch:
Toaletna voda lepih žen; njega lepotilna primes daje koži svežost in mladinsko napetost.
(Se dobi v vseh barvah polti.) 55

v marsikateri tovarni in tudi po zastavah bi se ne dalo sklepati, da je bil uradni praznik. — Neznani vlomilec je vlomil v poštni urad Vovbre in odnesel 364 S uradnega denarja in kolo v vrednosti 200 S. — Dne 6. t. m. so se v Vresju pri Celovcu nekoliko lasali, milo rečeno. Ples je bil v neki gostilni in po vaji so prišli tja uniformirani hajmatšuclarji. To baje soc. dem. ni bilo povolji, pa so začeli kričati „Freundschaft". Prišlo je do pretepa in 4 osebe so bile ranjene. Iz Celovca je odšlo tja 20 stražnikov, ki so napravili red. Kaj takega se pripeti na vsakem žegnanju. — Ko se bliža jesen, se tatvine vedno bolj množijo. Tako sta bila ukradena pri posestniku Antonu Gastlu v Štebnu pri Beljaku 2 gonilna jermena v dolžini 17 metrov v vrednosti 150 S, posestniku Ivanu Škofu v Sinči vasi ročni voz v vrednosti 70 S, delavcema Andreju Sibecu in Vincencu Berlacherju v Borovcu pri Krivi vrbi več obleke, Urbanu Ropaču v Vrbi ob jezeru žepna ura, posestnici Ani Runda v Draganjah pri Vernbergu sekira, zlata in srebrna ženska ura v vrednosti 250 S, posestniku Alojzu Mikšu v Nadrah pri Žihpoljah denarnica s 100 S gotovine, lovska karta in orožni list. Škofov ročni voziček so tatovi rabili baje za to, da so odpeljali pri Moryju v Sinči vasi ukradeno blago, ki ima preko 1000 S vrednosti. — Trgovec Krebs v Beljaku se je peljal 11. t. m. popoldne v Velikovec. Deset minut od mesta je odpovedalo krmilo in avto je zavozil v breg ter se nato prevrnil na Krebsa, ki je obležal na mestu mrtev. — 27. maja je soproga delavca Terezija Novak na Obirskem prala perilo in pustila steklenico z lužno kislino nekje na tleh. Dveletna Matilda Novak je pila iz steklenice in pozneje na posledicah tega umrla. Terezija Novak je bila obsojena na 14 dni pogojno.

Št. Jakob v Rožu. (Smrt.) Ko je solnce v pondeljek 7. t. m. vzhajalo, je priplul mrtvaški angel v izbico Tišlarjeve Minike na Bistrici, da prenese njeno lepo in čisto dušo v božji vrt, kjer naj večno cveti. Tukaj je živela samo 17 let. Njeno telo so pa položili na mrtvaški oder, ves odet v belo in rudeče cvetje. Kljub slabemu vremenu jo je spremila dolga vrsta na farno pokopališče. Dekleta, njene tovarišice dekliškega odseka, so jo nosile na zadnji poti in cerkveni pevci so ji peli ganljive žalostinke. Ona pa že prepeva večno lepo pesem pri Jezusu in Mariji.

Bilčovs. (Bela žena.) Zopet stojimo ob svežem grobu. Tukajšnji posestnik Janez Reichman, p. d. Plažič v Kajzazah je po daljšem trpljenju dne 9. oktobra zapustil dolino solz ter se preselil v naš večni dom. Mlad še, v 40. letih, pa že ni več med nami. Zapušča vdovo in 4 nedoletne otroke. Velika je bila udeležba na njegovi zadnji poti in naša žalna pesem mu je donela kot zadnji pozdrav v hladni grob. Rajni je bolehal že dobri dve leti, jetika je podkopavala njegovo življensko silo. Pred tremi meseci je bil operiran. Odvzeli so mu nogo, a kljub temu mu smrtna kosa ni prizanesla. Naj spi mirno v Bogu! Zaostalim pa naše iskreno sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Gospodinja tri hišne ogle podpira.

Par misli k našim gospodinjsko-kuharskim tečajem.

Narodni pregovor pravi, da dobra gospodinja tri hišne ogle podpira. Da jo vidiš našo gospodinjo v njenem kraljestvu, kako ti zna z malimi sredstvi za ognjiščem pripraviti okusno jed, kako ceni snažnost v sobi, obleki, perilu, kako spoštuje zlati red in napravi domačim njihovo domovje prijetno in priljubljeno, kako pričara očetu, možu, sinu in celi družini domačo srečo in zadovoljnost! Da vam stavimo uganko v razrešitev: Kje je ljudstvo najbolj vzbujeno in se z veseljem udeležuje verskega življenja in kulturnega delovanja, kje se dela dobra politika v občini in stranki, kje najbolj uspevajo domače posojilnice, kje se končno z veseljem prebira naš list? Da vam kar povemo: Tam kjer znajo ceniti domače družinsko življenje, tam, kjer kaže v domači hiši gospodinja smisel za dobro in obenem varčno gospodinjstvo, tam, kjer gospodinja vodi pametno in premišljeno kuhinjsko politiko! Ni to nikaka šala, da se smisel za skupnost na vasi, za društveni pokret, za zdravo strankino gibanje, skratka za celotno živahno narodno življenje rodi iz smisla za družinsko skupnost in lepo družinsko življenje: Saj je celotno javno življenje in njegov način samo povečan odsev družinskega življenja in njega načina. Po domače povedano: Dobra družina, dobro ljudstvo. Nositeljica družinske misli je gospodinja in zato skrb za dobre gospodinje interes vse naše javnosti!

Naše vrle šolske sestre v Št. Jakobu v Rožu in v Št. Rupertu pri Velikovcu otvorijo letos z novembrom zopet svoje šestmesečne gospodinjske tečaje v svojih zavodih. Dekletom, ki se morejo za to dobo odtegniti domačemu delu in si žele temeljite izobrazbe, kar je seveda vezano tudi s stroški, bi obisk teh šol nujno svetovali. Saj je skrb naših vrlih sester, da ostanejo dekleta po končani šoli doma in da skušajo svoje pridobljeno znanje praktično udejstviti v domači hiši. Pri mestnih in desetmesečnih gospodinjskih šolah izkušnja pa žalibog uči, da se dekleta često z novo pridobljeno znanostjo odtujijo domu, ki jim ne more nuditi delokroga za njihovo znanje in zato si zažele tujine. Naša Zveza je uvedla v zadnjih letih šesttedenske potovalne gospodinjske tečaje in jih prireja po celem našem ozemlju Koroške. Vodijo jih pristna dekleta naših dolin, katere je usposobila primerna šola in stalno domače delo. Lahko verjamete, da so te naše voditeljice prežete idealizma in najboljše volje. Ti naši tečaji so namenjeni predvsem dekletom, ki ne morejo od doma in so zjutraj ter zvečer zaposlene v domačem gospodinjstvu, črez dan pa se udeležujejo teoretičnega in praktičnega pouka v tečaju. Na teh tečajih se dekleta bavijo z vsemi panogami domačega gospodinjstva, tako s kuhinjo, živiloznanstvom, mlekarstvom, prašičjerejo, perutninarstvom, uporabo sadja itd., skratka o celotnem gospodinjstvu, kako se da izboljšati pri enakih sredstvh. Ti tečaji so se med nami jako priljubili, kar je predvsem zasluga naših izvratnih dekletvoditeljic; pa saj se vršijo v razumljivi domači besedi in jim je namen, da se dekletom priljubi domače ognjišče in je njihov cilj, da bodo naši domovi, rekel bi, nekalo kraljevstvo, v katerem bo vladala skrbna, vešča in varčna roka naše gospodinje.

V teh dnevih otvorijo naše voditeljice Zvezine gospodinjsko-kuharske tečaje. Prijav je za to poslovno dobo dovolj in zanje vlada med

nami dosti razumevanja in zanimanja. Dekleta-tečajnice! Vam naj velja naša prva beseda: Ko boste sledile pouku v besedi in delu, naj vam bo vodilna misel, da je ta pouk namenjen predvsem domačemu in ne tujemu ognjišču, domačemu in ne tujemu gospodinjstvu. Vaša skrb naj bo, da bodo naši domovi domači in prijetni, gospodinjstvo razumno in praktično. Dekleta-voditeljice! Teliko delo vršite za našo družino v hiši, na vasi in v dolini in že danes vam lahko v imenu celega našega ljudstva izrečemo svoj: Bog plačaj vašo požrtvovalnost! Naj najdejo naša dekleta v vas sorodna dekliška srca, ki bodo vneta za prerod našega dobrega koroško-slovenskega ljudstva!

Radiše. (Petindvajsetletnica.) Čitali smo v zadnji številki našega lista, da se moramo v društvih zopet oživeti. Zato smo se po dolgoletnem spanju zopet zbudili. Imeli bomo na 20. oktobra ob 3. popoldne s proslavo petindvajsetletnice prireditev burke „Kateri bo". Ker nam tukajšnji gostilničar noče dati na razpolago prostorov, se vrši prireditev na prostem.

Podljubelj. (Sestanek) našega izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, dne 20. oktobra v Delavskem domu v Podljubelju. Ker je na sporedu predavanje s skioptičnimi slikami o pokrajini, noši in pesmi naše južne Koroške, je natančna ura pričetka odvisna od električnega toka in se zato javi vsem članom ustmenim potom. Na sestanku sedelujejo tudi tamburaši in naši pevci.

Globasnica. (Društveni sestanek.) Društveni odbor je sklenil, da prične s svojim intenzivnim delom na znotraj. Sicer je društvo že uprizorilo eno igro v tej sezoni, toda o pomenu izobrazbe članov pa še društvo ni ukrenilo nič, zato se tem potom obveščajo vsi člani društva, da se vrši prvi sestanek z bogatim sporedom v nedeljo dne 20. vinotoka 1929 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Št. Jakob v Rožu. (Otvoritveni sestanek) našega izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. ob treh popoldne v društveni dvorani. Na sporedu je med drugim tudi predavanje o slovenski Koroški, ki je združeno s skioptičnimi slikami, nastop domačega pevskega zbora itd. Nujna želja odbora je, da se prvega sestanka nove sezone udeležijo vsi člani in članice.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 13. septembra 1929.

(Konec.)

Izvoz svinj.

Strauss: Mali posestnik ne more sam izvažati svinj na Dunaj. Blago se mora pobirati in odpošiljati po vagonih. Kmet naj se briga za svinjerejo, potem pa se mora poskrbeti za organizacijo, ki blago prevzame in odpošlje. Tako se dela na Tirolskem. — Dr. Scheuch: Če se bo moral letos ves pridelek krompirja krmiti svinjam, se mora poskrbeti tudi za prodajanje svinj.. Do zdaj je bila cena na Koroškem višja kakor na Dunaju. Stopili smo v stik z ministrstvom in prosili, da se ljudem zagotovi neka gotova cena, da ne bodo odvisni od tržnih slučajnosti. Svoja sredstva pa bomo rabili v to, da se doplačuje k dragi voznini, ki znaša 15 do 20 g za kg žive teže.

Planine.

Planinski nadzornik Lerchbaumer trdi, da se pri melioracijah urad ozira najprej na zadruge, potem šele na zasebnike. A predno se more meliorirati zadružna planina, se mora regulirati po agrarni oblasti in to traja leta. Da bi se zadružne planine meliorirale, bi bilo treba med ljudmi sloge, torej je tu največ težkoč.. Umetna gnojila so za planine predrage in se na to ne more misliti. Ljudem se tudi ne more s silo vleči denar iz žepa. — Hernler: Rad bi vedel, kako se porabi denar, ki je vpostavljen za melioracijo planinskih pašnikov. Najpotrebnejše je voda. Melioracije in hlevi ne pomagajo nič, kjer vode ni. Potem je treba gledati na hleve. Da bi bilo melioriranje zadružnih pašnikov tako težavno, ne verjamem.

Melioracije.

Proračun izkazuje tele melioracije:

I. Zadružne naprave:

	Skupni stroški	Dež. donesek 1 1930
	šilingov	
1. Spodnje Libuče	40.000	20.000
2. Stall	16.000	6.700
3. Škocijan	84.900	33.960
4. Dravski Dvor—Tinje	50.000	20.000
5. Mrzla voda—Velikovec	34.000	13.600
6. Št. Vid v Podjuni	58.000	23.200
7. Lečna gora—Pokrče	38.000	15.200
8. Blače—Zila	36.000	14.400
9. Olšenica	79.500	31.800
10. Št. Jakob—Wolfsberg	35.000	14.000
11. Požarnica potok	25.000	10.000
II. 30 malih načrtov		20.600
III. Trebinjski potok		150.000
IV. Libuški potok		139.500
V. Golovica pri Celovcu		150.000
VI. Bleistatt blato (Osojsko)		452.000

Perkovo in Filijevo posestvo.

Dr. Stotter: Perkovo posestvo obsega 8 ha; zemlja je dobra, lega ugodna. Novokupljeno Filijevo posestvo se Perkovega tiče, ima pa vrhutega na Šentviškem obmestju novozgrajeno veliko hišo, katere prvo nadstropje je izven Mieterschutza. Tja se lahko preloži prvi lastnik kmetijske šole in s tem se dobi prostora v sedanjem poslopju za potrebe kulturnega sveta. Za internat bodo prostori v Filijevem zadostovali, za šolo pa bo treba nove zgradbe. Ker je tu precej polja, bo mogoče urediti vrtnarsko šolo, tu bo mogoče urediti kurze za voditelje kmetijskih napredovalnih šol. Ves zavod naj bo vedno na vpogled dijakom pripravnikom in tu se bodo učiteljice izobraževale v gospodinjstvu. Sem se bo preložilo tudi vzgajanje rastlin, ki zdaj na posestvu v Otočah ne prospevajo. Vrhutega se more del posestva dati v najem posredovalnici za prodajanje živine. Z nakupom teh posestev pa je docela izčrpan dr. Kuharjev fond in bo za potrebne zgradbe treba od dežele dobiti izdatnih sredstev. Kulturni svet se obrne seve tudi do ministrstva.

Slučajnosti.

Msgr. Podgorc opozarja, da se državno pospeševanje zgradb pripravlja in se bodo dela v pomladi začela. Zdaj nastane za kmeta nevarnost, da mu ljudje kar vsi uidejo k mestnim zgradbam, kjer se jih bo brez konca sprejemalo. Kulturni svet naj poskrbi, da se vse tako organizira, da kmetijstvu ne bo preveč v škodo. (Konec.)

Sadna razstava v Ljubljani. Sadna razstava, ali bolje rečeno sadni sejem es vrši letos od 19. do 24. oktobra na Ljubljanskem velesejmu. Sejem bo bogato založen z najizbranejšim zimskim namiznim sadjem, hruškami in jabolki. Dosedaj so prijavljene sledeče vrste: Zgodnja zimska jabolka: ananas, zlata parmena, belfleur, pisani kardinal, bismark itd. — Pozna zimska jabolka: kanadska reneta, landsberška reneta, bobovec, mošanckar, londonski peping, boskopski kosmač, janatan, šampanjska reneta, baumanova reneta itd. — Hruške: avranžka, blumenbahovka, pastorovka itd. — Vse sadje bo lepo pravilno vloženo v amerikanskih zabojih od 20 do 25 kg.

Celovški trg. Pšenica 32, rž in ječmen 26, oves in ajda 24, koruza 30 g, grah 1.40, leča 1.80, zelen fižol —.60 S, krompir 12—14 g, goveja mast 6.50, čajno maslo 6, maslo za kuho 5, prekajena slanina 4.50, surova slanina 3, svinjska mast 3.40, goveje meso 3.40—3.60, telečje 4, svinjsko 4, sladkor v kockah 1.10 S, sol 68 g, skuta 1.40—1.60, glavnata solata 1 S, endivija 50—60, pesa 30—40, korenje 30—40, rdeče zelje 40—60, špinača 70, koleraba 50—60, kapus 40—50, čebula 50 g kilogram. Slama 9—10, sladko seno 14 S za meterski stot.

4. božja zapoved: Spoštuj očeta in mater! Spoštuj tudi jezik, ki si ga prejel od očeta in matere!

Izjava

Podpisana izjavljam, da sem neupravičeno sumničila gospoda Simona Juga, p. d. Sv. Juga v Selah.

Preklicujem te vesti, ker sem se prepričala, da so neresnične. 119

Obenem se zahvaljujem, da je zgoraj omenjeni odstopil od daljšega podstopanja o tej zadevi.

Sele-Frujpah, dne 8. X. 1929. **Ana Oraže.**

Hranilnica in posojilnica

pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah, r. z. z n. z., Mežiška dolina, Jugoslavija

se priporoča vsem,

ki imajo trgovske zveze z Jugoslavijo, za vsakovrstne denarne transakcije. Prejema tudi od vsakogar

hranilne vloge v dinarjih in šilingih

in nudi najugodnejše obrestovanje Ker je zavod zadruga z neomejenim poroštvom, je denar popolnoma varno naložen.

Uraduje se dnevno. 113

Na vprašanja se odgovarja brezplačno.

Prodam-hišo

v Štebnu, občina Globasnica na Koroškem, ki sestoji iz stanovanja in gospodarskega poslopja. Pri hiši se nahaja vrt, približno 2 orala polja, sadje in vodovod. Hiša je ob državni cesti, pol ure oddaljena od železnice. Vse natančnejše pove

Katarina Parthel

118 v Štebnu, pošta Globasnica, Koroško.

Slovenci, pomnite, da smo mi že nad 1300 let na Koroškem!

Zahvala.

Ob nenadni smrti našega dragega sina in brata

Jožefa Serajnik-a

se iz srca zahvaljujemo vsem ljubim prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se pevskemu zboru za njegove žalostinke, požarnim brambovcem za zadnje častno spremstvo ter našemu g. župniku za poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi za vse izraze sočutja. Hvala Vam!

Žalujoča družina Serajnikova

120 v Št. Petru v Rožu.

Originalno Melotte-jevo brabantsko oralo

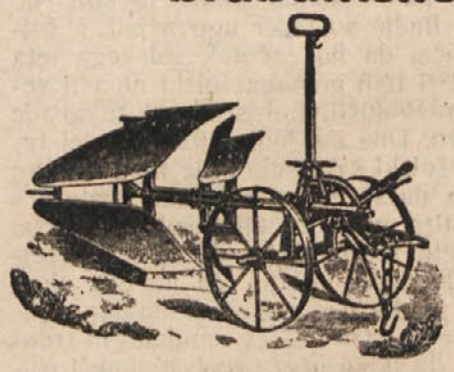

Izborna oralna priprava za naprednega poljedelca.

Ceniki zastonj.

Ugodno plačilo na obroke.

MELOTTE-WERKE

WIEN IV., MAYERHOFGASSE 16

Zastopnik: **Valentin Lassnig**, posestnik, **Nova vas, P. Föderlach**

103

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. — Tiska Lidová tiskarna Ant Machát in družba (za tisk odgovoren Jos. Žinkovský), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.